

หัวข้อวิทยานิพนธ์

เครื่องถ้วยจีนที่พบจากแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย

ชื่อ
ภาควิชา
ปีการศึกษา

นางสาว ณัฐกรภัทร นาริกชวิน
โบราณคดี
๒๕๖๔

บทคัดย่อ

เนื่องด้วยเครื่องปั้นดินเผา หรือเครื่องถ้วยและชิ้นส่วนนั้น จัดว่าเป็น เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักโบราณคดีเพื่อใช้ศึกษาอดีต โดยเฉพาะในการตีเอกสารประวัติศาสตร์หาได้ยาก เครื่องถ้วยจีนโบราณพบในแหล่งโบราณคดีในประเทศไทย ก็ควรจะนำมาใช้ประโยชน์ในทางโบราณคดีได้เช่นกัน ผลของการสำรวจปรากฏว่า พบเครื่องถ้วยจีนโบราณที่แหล่งโบราณคดีหลายแห่งในภาคต่าง ๆ ดังนี้

เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์ถัง ค.ศ.๖๑๘-๙๐๗ (พ.ศ.๑๑๖๑-๑๔๕๐) พบที่

ภาคใต้ จังหวัดปัตตานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา
ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี
ภาคตะวันออก จังหวัดปราจีนบุรี

เครื่องถ้วยจีนในสมัยราชวงศ์ซ่ง ค.ศ.๙๖๐-๑๒๘๐ (พ.ศ.๑๔๐๓-๑๘๒๐) พบที่

ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี
ภาคกลาง จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดลพบุรี
จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดราชบุรี จังหวัดนครปฐม
จังหวัดกาญจนบุรี

ภาคตะวันออก เชียงเหนือ พบที่ จังหวัดนครราชสีมา

เครื่องถ้วยจีนในสมัยราชวงศ์หยวน ค.ศ.๑๒๘๐-๑๓๖๘ (พ.ศ.๑๘๒๐-๑๙๑๑) พบที่

ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดลำพูน
ภาคกลาง จังหวัดพิจิตร จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดสุโขทัย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดราชบุรี

เครื่องถ้วยในสมัยราชวงศ์หมิง ค.ศ.๑๓๖๘-๑๖๔๔ (พ.ศ.๑๙๑๑-๒๑๘๗) พบที่

ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี
ภาคกลาง จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และทั่วไปทุกจังหวัด
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดตาก

เครื่องถ้วยจีนที่พบแล้ว จัดเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่แสดงว่า

๑. ดินแดนที่เป็นประเทศไทยปัจจุบัน ในสมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ ๑๑-๑๖) และสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๓-๑๔) ได้มีความสัมพันธ์ติดต่อกับประเทศจีนโดยตรงหรือโดยอ้อม ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.๒๕๑๔) ก็เป็นเวลาว่า ๑๓๗๔ ปี

๒. ในสมัยต่อมาคือสมัยลพบุรี (พุทธศตวรรษที่ ๑๖-๑๘) สมัยสุโขทัย และสมัยกรุงศรีอยุธยา (พ.ศ.๑๙๘๓-๒๓๑๐) ก็ยังคงมีความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง ราชวงศ์หยวน และราชวงศ์หมิง

๓. บริเวณที่พบ เครื่องถ้วยจีนโบราณแสดงว่า เป็นชุมชนที่มีการติดต่อกับการค้ากับจีน หรือเป็น เมืองสำคัญ ๆ ในสมัยนั้น ๆ

๔. เมืองสำคัญที่ภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี มีการติดต่อกับการค้ากับจีนโดยทางเรือ เริ่มแต่สมัยราชวงศ์ถัง จนถึงราชวงศ์ซ่ง

๕. ทางเหนือ ได้รับเครื่องถ้วยจีนโบราณเข้ามาจากภาคอื่น ๆ คือได้พบเครื่องถ้วยจีนในสมัยราชวงศ์หยวน และราชวงศ์หมิง

๖. เครื่องถ้วยจีนสมัยราชวงศ์ซ่ง ให้อิทธิพลแก่เครื่องถ้วยสังคโลก จังหวัดสุโขทัย และเครื่องถ้วยเตาสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

๗. เครื่องถ้วยจีนโบราณอาจใช้กำหนดอายุแหล่งโบราณคดีที่พบ เครื่องถ้วยจีนได้อย่างใกล้เคียง ในเมื่อพิจารณาพร้อมกับโบราณศิลปวัตถุอย่างอื่นที่พบในแหล่งเดียวกัน และในชั้นดินเดียวกัน

เฉพาะนักโบราณคดีก่อนหรือระหว่างที่ไปสำรวจทางโบราณคดี ก็อาจจะทราบล่วงหน้าว่า ในภาคใดมีเครื่องถ้วยจีนที่เก่าที่สุด ทำในราชวงศ์ใด และที่มีอายุน้อยที่สุด เป็นเครื่องถ้วยสมัยราชวงศ์ใด